

До:

Г-жа Милена Дамянова, Председател Комисия по образование и наука

Предложения
към проекта на Закон за предучилищното и училищното образование
от
Национална мрежа за децата, Център за приобщаващо образование,
Национална асоциация на ресурсните учители, Национален алианс „Усмихни
се с мен“, сдружение „Дете и пространство“, Асоциация „Родители“ и
фондация С.Е.Г.А.

➤ **Предложения към чл. 48**

Настояща редакция:

Чл. 48. (1) Центровете за подкрепа за личностно развитие според дейността си са за:

1. развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта;

2. кариерно ориентиране и консултиране;

3. превантивна, диагностична, рехабилитационна, корекционна и ресоциализираща работа с деца и ученици;

4. ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности;

5. педагогическа и психологическа грижа;

6. прилагане на програми за подкрепа и обучение за семействата на децата с увреждания.

(2) Центрове за подкрепа за личностно развитие са и ученическите общежития, чиято дейност не се организира от училища.

(3) Центрове за подкрепа за личностно развитие са и астрономическите обсерватории и планетариуми.

(4) Устройството и дейността на астрономическите обсерватории и планетариуми се уреждат с правилник, приет от министъра на образованието и науката.

(5) Центровете за подкрепа за личностно развитие могат да извършват една или няколко от дейностите по ал. 1 и 2.

(6) Центровете за подкрепа за личностно развитие са общински.

(7) Устройството и дейността на центровете за подкрепа за личностно развитие се уреждат с правилник, приет от съответния общински съвет.

Предложение:

В чл. 48 да се направят следните изменения и допълнения:

1. Да се създаде нова ал. 2:
- (2) Центрове за подкрепа за личностно развитие са и центровете за специална образователна подкрепа, създадени по реда на този закон, които извършват:
 1. диагностична, рехабилитационна, корекционна и терапевтична работа с деца и ученици, за които оценката на Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование е установила, че образователните им потребности изискват обучение в център за специална образователна подкрепа;
 2. педагогическа и психологическа подкрепа;
 3. прилагане на програми за подкрепа и обучение за семействата на децата и учениците по т. 1;
 4. обучение на ученици по т. 1 в задължителна предучилищна и училищна възраст, насочени от Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование;
 5. Съвместно с Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование изготвят план за приобщаване в общообразователна среда на всяко дете и ученик;
 6. Досегашните ал. 2, 3 и 4 да станат съответно ал. 3, 4 и 5 .
 7. Досегашната ал. 5 става ал. 6 и в нея накрая да се добави „с изключение на центровете за специална образователна подкрепа, които могат да извършват само дейностите по ал. 2“.
 8. Досегашната ал. 6 да стане ал. 7 и в нея накрая да се добави „с изключение на центровете за специална образователна подкрепа по ал. 2, които са държавни и общински.“
 9. Досегашната ал. 7 да стане ал. 8.
 10. Да се създаде ал. 9:
„(9) Устройството и дейността на центровете за специална образователна подкрепа се уреждат с правилник, издаден от министъра на образованието и науката и стандарта за приобщаващо образование.

➤ **Предложения към чл. 49:**

Настояща редакция:

Чл. 49.

(1) Специализираните обслужващи звена са за:

1. изследователска и информационна дейност;
2. организационно и/или методическо подпомагане;
3. организиране на квалификационни дейности и обучения за педагогическите специалисти;
4. дейности по организиране, подготовка и провеждане на вътрешно и външно оценяване и по участие в международни изследвания, свързани с предучилищното и училищното образование;
5. дейности по управление на международни програми;

б. дейности по съхраняване и развитие на образователното дело.

(2) Специализираните обслужващи звена може да извършват една или няколко от дейностите по ал. 1.

(3) Специализираните обслужващи звена са държавни.

(4) Устройството и дейността на специализираните обслужващи звена се уреждат с правилници, издадени от министъра на образованието и науката.

Предложение:

В чл. 49 да се направят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) да се създаде нова т. 1:

„1. дейности, свързани с провеждане на държавната политика за подкрепа на процеса на приобщаващото образование;“

б) досегашните т. 1, 2, 3, 4, 5 и 6 да станат съответно т. 2, 3, 4, 5, 6 и 7;

2. В ал. 2 накрая да се добави „с изключение на дейностите по ал. 1, т. 1 “.

3. Да се създаде нова ал. 3:

„(3) Дейностите по ал. 1, т. 1 се извършват от специализирани обслужващи звена – Регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, които се създават на територията на всяка област.“

Досегашните ал. 3 и 4 да станат съответно ал. 4 и 5.

➤ Предложения към чл. 109:

Настояща редакция:

Чл. 109. (1) В индивидуална форма може да се обучават:

1. ученици, които по здравословни причини, удостоверени с медицински документ, издаден от съответната експертна лекарска комисия, определена в Закона за здравето, не могат да се обучават в присъствена форма за повече от 30 последователни учебни дни;

2. ученици, които по семейни причини желаят да завършат в други срокове обучението си за един или повече класове;

3. ученици с изявени дарби;

4. ученици със специални образователни потребности, включително такива, които не могат да посещават училище или за които не може да се осигури друга форма на обучение в срок от 15 дни;

5. учениците в случаите по чл. 105, ал. 2.

(2) Индивидуалната форма включва индивидуални учебни часове и текущо оценяване или изпити за определяне на срочна или годишна оценка.

(3) Обучението се осъществява по индивидуален учебен план по чл. 93.

(4) Индивидуалните учебни часове се провеждат в училището. В случаите по ал. 1, т. 1, когато ученикът не може да посещава училището, учебните часове се организират в

домашни или болнични условия, а в случаите по ал. 1, т. 4 – и в център за подкрепа за личностно развитие.

(5) Когато ученикът е настанен в болница извън населеното място, в което е училището му, индивидуалните учебни часове се организират от училище, определено след консултация с родителя от началника на съответното регионално управление на образованието, на чиято територия се намира болницата.

(6) Когато ученикът е настанен в болница по преценка на регионалния екип за подкрепа за личностно развитие и на лекуващия лекар обучението може да се осъществява от болнични учители, назначени към съответно училище или център за подкрепа за личностно развитие.

Предложение:

Ал. 6 да се измени така:

„(6) По преценка на Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и на лекуващия лекар, когато ученикът е настанен в болница, обучението може да се осъществява от болнични учители, от училището или от центъра за подкрепа за личностно развитие, в които се обучава, или от училище или център за подкрепа за личностно развитие, определени от началника на регионалното управление на образованието на територията, на които се намира болницата.“

➤ Предложения чл. 143:

Настояща редакция:

Чл. 143. (1) Освен в случаите, предвидени в този закон, приемането на учениците в I клас не може да се извършва въз основа на проверка на способностите им.

(2) Приемането на учениците в VIII клас в училищата по чл. 140, ал. 3, т. 1 и на учениците от обединените училища в XI клас в училищата по чл. 140, ал. 4, както и в случаите, предвидени в държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование, се извършва въз основа на резултатите от националното външно оценяване.

(3) В случаите по ал. 2 може да се извършва и проверка на способностите за профили и специалности от професии, определени с държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование.

(4) В случаите по ал. 2 учениците от обединените училища полагат приравнителни изпити, когато училищните учебни планове на приемащото училище и училището, от което ученикът се премества, са разработени въз основа на различни рамкови или типови учебни планове.

(5) Ученици със специални образователни потребности постъпват в специалните училища след оценка и насочване при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

(6) Учениците, които са получили удостоверение за завършен VII клас, може да продължат обучението си в следващ клас след насочване от регионалния екип за подкрепа за личностно развитие в училище по чл. 140, ал. 3, т. 1, при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Предложение:

В чл. 143, ал. 6 думите „регионалния екип за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците“ да се заменят с „Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование“.

➤ **Предложения към чл. 187:**

Настояща редакция:

Чл. 187.

(1) Екипът за подкрепа за личностно развитие в детската градина или в училището:

1. идентифицира силните страни на детето или ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване;
2. извършва оценка на образователните потребности на детето или ученика;
3. изготвя и реализира план за подкрепа;
4. извършва наблюдение и оценка за развитие на случая;
5. изпълнява и други функции, предвидени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

(2) Екипът за подкрепа за личностно развитие работи съвместно с родителите, органите за закрила на правата на детето и органите за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Предложение:

Текстът в чл. 187, ал. 2 да придобие следния вид:

„(2) Екипът за подкрепа за личностното развитие работи съвместно с родителите, Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, с органите за закрила правата на детето и органите за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.“

➤ **Предложения към чл. 188:**

Настояща редакция:

Чл. 188. (1) Към регионалните управления на образованието със заповед на началника на регионалното управление на образованието се създава регионален екип за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

(2) В състава на екипа по ал. 1 се включват ресурсни учители на длъжност “главен учител”, експерт по приобщаващо образование, психолог и логопед. За работа по конкретен случай по преценка на екипа в него може да се включват и други специалисти, в т. ч. от системата на здравеопазването, от органите за закрила на детето, от центровете за подкрепа за личностно развитие или от доставчик на социална услуга, която работи с детето и семейството.

(3) Екипът по ал. 1:

1. въз основа на потвърждаване оценките на екипите по чл. 186, ал. 1 предлага на началника на регионалното управление на образованието да одобри предоставянето на допълнителна подкрепа на децата и учениците със специални образователни потребности;

2. участва в мониторинг на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа;

3. идентифицира нужди от методическа подкрепа, предлага, насочва и организира предоставянето ѝ на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие.

4. организира повторна оценка на образователните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности при несъгласие на родителите с оценката, извършена от екипа по чл. 187, ал. 1, т. 2, и с предложената подкрепа;

5. насочва учениците със специални образователни потребности след VII клас към училища за продължаване на образованието им или за придобиване на професионална квалификация;

6. проследява и анализира процеса на приобщаващото образование и изготвя доклад-анализ до областния управител, до кметовете на общините в съответната област и до министъра на образованието и науката;

7. изпълнява и други функции, предвидени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

(4) Методическата подкрепа по ал. 3, т. 3 се предоставя от екипи на детски градини, училища и центрове за подкрепа за личностно развитие, както и от висши училища, в зависимост от конкретните потребности.

Предложение:

1. Ал. 1 придобива следната редакция:

„Ал.(1) Към регионалните управления на образованието със заповед на началника на регионалното управление на образованието се назначава експерт по приобщаващо образование“;

2. Ал. 2 и 3 се заличават;

3. Създава се нова ал. 2 със следния текст:

„Ал. 2. Експертът по приобщаващо образование извършва следните дейности:

1. Координира процеса на приобщаващото образование като насърчава работата в партньорство, обмяната на информация и включването на различни заинтересовани страни включително децата и родителите в процесите на взимане на решения и осигуряване на приобщаващо образование;

2. Информира, насочва, проследява отделни случаи на деца, улеснява процеса на комуникация между отделните участници;

3. Съдейства на детските градини и училищата в изпълняване на дейностите по приобщаване на деца и ученици и осигуряване на достъпа до обучение;

4. Идентифицира нуждите от методическа подкрепа за приобщаващото образование, предлага, насочва и организира предоставянето му в детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие;

5. Инициира, организира междуинституционални екипни срещи и междусекторно сътрудничество;

6. Участва в мониторинг на процеса на осигуряване на приобщаващото образование;

7. Съвместно с Регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование проследява и анализира процеса на приобщаващото образование и изготвя доклад-анализ до областния управител, до кметовете на общините в съответната област и до министъра на образованието и науката;

8. Участва в събития, конференции, семинари и развива застъпничество за процеса на приобщаващо образование;

9. Събира и популяризира информация за добри практики и подкрепя промяната на обществените нагласи към приобщаващото образование.

10. Изпълнява и други функции, предвидени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование;“

4. Създава се нова ал. 3:

„ал. (3) Методическата подкрепа по ал. 2, т. 3 се предоставя от екипи на детски градини, училища, Регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и центровете за подкрепа за личностно развитие, както и от висши училища, в зависимост от конкретните потребности“;

5. Създава се нова ал. 4:

„ал. (4) Към министерство на образованието и науката се създават Регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование.

1. В центровете по ал. 4 целогодишно функционира мултидисциплинарен екип от ресурсни учители, логопед, психолог, рехабилитатор на слуха и говора, педагог на зрително затруднени деца, ерготерапевт и други специалисти според потребностите на децата и учениците в региона.“

6. Създава се нова ал. 5:

„Центровете по ал. 4 извършват следните дейности:

1. Целогодишно консултират родителите на деца и ученици със специални

образователни потребности, подпомагат и подкрепят общообразователните учители и екипите за личностно развитие в детските градини и училища;

2. Осигуряват допълнителни специалисти при липсата на капацитет в детската градина и училището, както и на редки специалисти.

3. Участват в оценката на потребностите на децата и учениците със специални образователни потребности, при заявка на екипите по чл. 186, при комплексни потребности, които изискват допълнителна експертиза и когато не може да се сформира екип по чл. 186;

4. В срок от 14 дни организират повторна оценка на образователните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности при несъгласие на родителите с оценката, извършена от екипа по чл. 187, ал. 1, т. 2;

5. Участват в прегледа на оценката и напредъка по време на обучението на детето и ученика със специални образователни потребности, както и в мултидисциплинарни екипи на регионално ниво.

6. Приемат заявления на родители за обучение в центровете за специална образователна подкрепа и в специалните училища и в срок от 14 дни изготвят оценка на потребностите на децата и учениците;

7. Изготвят план за наблюдение и регулярни оценки на справянето и цялостното развитие на децата и учениците обучаващи се в центровете за специална образователна подкрепа и в специалните училища, както и предоставят методически насоки по дейностите за приобщаване заложи в плана за подкрепа на всяко дете и ученик;

8. Осъществяват наблюдение и насочване към други налични услуги в общността.

9. Осъществяват обучения и методическа подкрепа на екипите и учителите в детските градини, училищата и центровете за подкрепа на личностно развитие, както и квалификации на учителите под формата на семинари и групово обсъждане на случаи;

10. Участват в мониторинг на процеса за осигуряване на приобщаващото образование за децата със специални образователни потребности;

11. Насочват учениците със специални образователни потребности след VII клас към училища за продължаване на образованието им или за придобиване на професионална квалификация;

12. Отлагат от задължително обучение в I клас деца със специални образователни потребности по обективни причини за не повече от една учебна година;

13. Организират консултативни и информационни кампании за родители на деца и ученици със специални образователни потребности;”

➤ **Предложения към чл. 190:**

Настояща редакция:

Чл. 190. (1) Детските градини и училищата са длъжни да приемат деца и ученици със специални образователни потребности.

(2) В група в детска градина и в паралелка в училище може да се обучават до три деца и ученици със специални образователни потребности.

(3) Броят на децата и учениците в конкретна група или паралелка може да бъде по-голям от посочения в ал. 2 по предложение на екипа за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците към регионалното управление на образованието с разрешение на началника на съответното регионално управление на образованието, ако на територията на населеното място няма друга група или паралелка, която да осигурява същото по вид образование.

Предложение:

1. В чл. 190, ал. 3 думите „екипа за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците към регионалното управление на образованието“ да се заменят с „по предложение на екипа по чл. 186, а в случаите, когато не е формиран - по предложение на екипа към Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование“.
2. Да се създаде изречение второ: „При увеличаване на броя на децата и учениците училището назначава помощник-учител.“

➤ **Предложения към чл. 192:**

Чл. 192 да отпадне.

➤ **Предложения към чл. 193:**

В чл. 193 да се направят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „интелектуални затруднения“ да се заменят с „тежка и дълбока умствена изостаналост“, а думите „подкрепа за личностно развитие“ да се заменят със „специална образователна подкрепа по чл. 48, ал. 2“;
2. Да се създаде нова ал. 2 и ал. 3, 4, 5, 6, 7 и 8:

„(2) Групите по ал. 1 се организират със заповед на директора на съответния център за специална образователна подкрепа по предложение на Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и експерта по приобщаващо образование по чл. 188, ал. 1, след разрешение на началника на регионалното управление на образованието.

(3) Паралелките по ал. 1 се организират със заповед на директора на съответния център за специална образователна подкрепа по предложение на Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и експерта по приобщаващо образование по чл. 188, ал. 1, след разрешение на министъра на образованието и науката.

(4) Насочването на децата и учениците за обучение в групите и паралелките по ал. 1 се извършва след становище на Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и експерта по приобщаващо образование по чл. 188, ал. 1, по предложение на екипа за подкрепа за личностно развитие в детската градина или училището.

(5) Предложенията по ал. 3 могат да се правят до 30 септември на съответната година за първия учебния срок или до началото на втория учебен срок на съответната учебна година.

(6) Обучението на децата и учениците в групите и паралелките по ал. 1 се осъществява по индивидуални учебни планове, изготвени в съответствие с изискванията на чл. 93.

(7) За извършеното обучение по ал. 5 директорът на центъра за специална образователна подкрепа изготвя доклад-оценка за всяко дете или ученик, изготвен по реда и условията на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

(8) Докладът-оценка по ал. 7 се изпраща на директора на детската градина или училището по ал. 1, от което е насочено детето или ученикът за издаване на удостоверение за завършен клас.“

3. Досегашната ал. 2 да стане ал. 9 и в нея след думите „ал. 1“ да се добави „както и в групите, организирани в социалните услуги в общността .

➤ **Предложения към §18 :**

Параграф 18 от преходните и заключителните разпоредби да се измени така:

„§18. (1) С влизането в сила на закона ресурсните центрове за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности **се закриват и откриват** в регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващо образование със заповед на министъра на образованието и науката по чл. 49, ал. 3 за осъществяване на дейностите по чл. 49, ал. 1, т. 1.

(2) Със заповедта по ал. 1 се определя дейността по чл. 49, седалището и адреса на управление на съответното звено.

(3) Трудовите правоотношения на работниците и служителите от преобразуваните центрове по ал. 1 се уреждат съгласно чл. 123 от Кодекса на труда като реусрните учители, се пренезначават от директорите на съответните детски градини и училища в които са работили предходната учебна година, а при невъзможност в Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование.

(4) Министърът на образованието и науката в срок до три месеца от влизането в сила на този закон издава правилник за устройството и дейността на специализираните звена за приобщаващо образование.“

08.05.2015 год.

Национална мрежа за децата;

Център за приобщаващо образование;

Национална асоциация на ресурсните учители;

Национален алианс „Усмихни се с мен“;

сдружение „Дете и пространство“;

Асоциация „Родители“;

Фондация С.Е.Г.А.